

Žolinių pašarų gamybos optimizavimas pienininkystės ūkiuose: tvarumo ir konkurencingumo kelias

Šiuo metu daugelyje pieno ūkių pasigaminama per mažai baltymingų, aukštos energinės vertės žolinių pašarų. Pagrindą dažnai sudaro kukurūzų silosas, kuris, nors ir kaloringas, yra rūgštus ir stokoja baltymų. Šį deficitą ūkininkai kompensuoja pirkdami brangius baltyminius priedus, dažniausiai importuotus iš kitų žemynų, pavyzdžiui, sojų rupinius. Dėl to auga pieno gamybos savikaina, blogėja karvių sveikatingumas, mažėja ūkių pajamingumas ir konkurencingumas.

Projektas siekia pakeisti situaciją, sukuriant priemonių kompleksą, leidžiantį ūkininkams, atsižvelgiant į dirbamų laukų derlingumą, reljefą bei drėgmės kiekį, parinkti optimalius žolinių augalų mišinius ir stebėti augalų vegetaciją, kad derlius būtų nuimamas tinkamiausiu laiku ir pašaruose iš-

saugomas maksimalus maistinių medžiagų kiekis.

Žoliniai augalai yra nepakeičiamas gyvulininkystės elementas. Jie užtikrina tiek pieno kiekį, tiek kokybę, taip pat daro didelį poveikį aplinkai ir klimatui. Jei žoliniuose mišiniuose bent 40 proc. sudaro ankštiniai augalai, pieno baltymingumas

gali padidėti iki 20 proc. Be to, žoliniai pašarai turi daug skaidulų, kurios būtinos atrajotojų prieskrandžių veiklai, lemia pieno riebumą, baltymų kiekį, gerina skonį ir kvapą. Aukštos kokybės pašarų naudojimas mažina ūkių priklausomybę nuo brangių kombinuotųjų pašarų, o natūralūs augalai turi aukštesnę maistinę vertę. Mokslininkų paskaičiavimu, pasitelkus itin kokybiškus žolinius pašarus, galima priimti daugiau kaip 8 000 litrų pieno per metus iš vienos karvės net nenaudojant kombinuotųjų pašarų. Tokia praktika užtikrina ne tik didesnę produktyvumą, bet ir mažesnes išlaidas.

Lietuvos pieno ūkių asociacija vykdo projektą „Žolinių pašarų gamybos optimizavimas pienininkystės ūkiuose, panaudojant inovatyvias technologijas“ (paramos sutartis Nr. 22BV-KE-24-1-05902-PR001), vykdomas pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 metų strateginio plano intervencinę priemonę „Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje“. Jo pagrindinis tikslas – didinti žemės ūkio konkurencingumą, diegiant pažangias technologijas ir inovacijas, o specialusis tikslas – paskatinti ūkininkus sparčiau taikyti mokslo naujoves, taip kuriant tvarų, konkurencingą ūkį ir gerinant gyvenimo kokybę kaime. Projekte dalyvauja 10 atrinktų pieno ūkių, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pienu“.

Projekte ypatingas dėmesys skiriamas inovacijoms. Jį įgyvendinant, pasitelkiamos palydovinės stebėsenos technologijos, leidžiančios nuolat vertinti augalų vegetacijos būklę, nustatyti žaliosios biomasės kiekį, azoto koncentraciją pasėliuose ir optimalų žolinių augalų pjovimo laiką. Dirbtinio intelekto pagrindu veikiantys sprendimai padeda apdoroti surinktus duomenis ir pateikti tikslas rekomendacijas ūkininkams. Visa

tai užtikrina, kad pašarų gamyba būtų nepertraukiamai stebima, o vertingiausios maistinės medžiagos nebūtų prarandamos. Dirvožemio ir pašarų cheminės analizės atliekamos sertifikuotose laboratorijose, pasitelkiant tiek tradicinius, tiek pažangius metodus. Tokios technologijos leidžia sumažinti gamybos sąnaudas, sutaupyti laiko ir degalų, išvengti netikslingų darbų bei užtikrinti aukščiausios kokybės žolinių pašarų ruošimą.

Projekto pareiškėjas – Lietuvos pieno ūkių asociacija, jungianti gaminančius, perdirbančius ir realizuojančius pieną juridinius bei fizinius asmenis. Projekto partneriai – VDU Žemės ūkio akademijos mokslininkai ir konsultantai bei „Žemaitijos pienas“. Siekiant užtikrinti reprezentatyvius tyrimų rezultatus, projektui atrinkta 10 ūkių, o bendra tiriamų laukų apimtis sudaro 150 ha. Visi projekto dalyviai bendradarbiauja, dalijasi

patirtimi, taiko naujausias technologijas ir siekia bendro rezultato – efektyvesnės bei pigesnės žolinių pašarų gamybos.

Igyvendinus šį projektą, laukiamas ryškus poveikis kelioms suinteresuotoms grupėms. Ūkininkai gaus patikimas priemones sumažinti priklausomybę nuo brangių importinių baltymų, padidinti produktyvumą ir pelningumą, kartu užtikrindami sveikesnius galvijus. „Žemaitijos pienas“ galės supirkti kokybiškesnį pieną, tinkamą aukštos pridėtinės vertės produktams gaminti, o vartotojai gaus maistingesnius ir sveikesnius produktus su didesniu vitaminų, mineralinių medžiagų bei aukštos kokybės riebalų kiekiu. Tokiu būdu projektas tampa svarbia inovacine investicija į pienininkystės ateitį, užtikrinančia tvarią gamybą, konkurencingumą tarptautinėje rinkoje ir geresnę gyvenimo kokybę kaime.

LPŪA fotoinformacija
Nr. 282/7

Bendrai finansuoja Europos Sąjunga

PROJEKTAS „ŽOLINIŲ PAŠARŲ GAMYBOS OPTIMIZAVIMAS PIENININKYSTĖS ŪKIUOSE, PANAUDOJANT INOVATYVIAS TECHNOLOGIJAS“
(paramos sutartis NR. Nr. 22BV-KE-24-1-05902-PR001)

Projekto uždavinys: Parengti „Žolinių pašarų gamybos optimizavimo rekomendacijas“.	Parodomųjų bandymų atlikimo vietos: Parodomieji bandymai bus įrengti 10-tyje skirtingų Lietuvos pieno ūkių asociacijos narių ūkių Šilalės, Klaipėdos, Skuodo, Šilutės, Plungės, Telšių bei Pagėgių savivaldybėse.	Projekto vykdymo trukmė: 2024 gruodis-2027 gruodis.
--	---	---

Projekto veiklos tikslas:

sukurti priemonių kompleksą, įgalinantį skirtingose geografinėse vietovėse esančiuose pieno ūkiuose pagal konkrečius tų ūkių dirvožemių sąlygas sudaryti tinkamiausius žolių mišinius ir įrengti aukštos maistinės vertės produktyvius sėtinčius žolynus, pritaikyti jiems optimalių subalansuotą tręšimą ir iš užaugintos žolės pagaminti visaverčius konservuotus žolinius pašarus.	Nustačius šių pašarų cheminę sudėtį ir įvertinus aukšto produktyvumo pieninių karvių organizmo fiziologinius poreikius, atsiranda galimybė optimizuoti karvių šėrimo racioną esmingai (iki 60-70 proc.) padidinant vertingo ir labiausiai atrajojančių galvijų virškinimo traktui tinkančio labai kokybiško vyntos žolės siloso (šienainio) dalį ir sumažinant rūgštus ir nebaltymingo kukurūzų siloso dalį.	To pasekoje padidės pieno primlžis ir pagerės karvių sveikata bei pieno kokybė, esmingai sumažės išlaidos pirktiniams baltymams, o karvėms ēdant žolinį pašarą, prie kurio maistinių medžiagų įsisavinimo evoliucijos eigoje yra geriausiai prisitaikę atrajotojų galvijų virškinimo traktas, mažės ir išskiriamų metano dujų emisija.
---	--	--

ŽEMAITIJOS PIENAS

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

Patvirtintas paramos paraiškų pagal SP priemonės tvarkaraštis

Žemės ūkio ministro Andriaus Palionio įsakymu patvirtintas paramos paraiškų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencines priemones priėmimo 2026 m. tvarkaraštis.

Jau nuo 2026 m. sausio 2 d. paraiškas bus kviečiami teikti jaunieji ūkininkai pagal priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ – paraiškų priėmimas paskoloms gauti numatytas iki ge-

gužės 29 d. Dėl paskolų jaunieji ūkininkai dar kartą galės kreiptis nuo liepos 1 d. iki gruodžio 30 d. Paraiškas dėl dotacijų ir paskolų numatyta priimti nuo birželio 1 d. iki birželio 30 d.

Nuo sausio 2 d. paraiškas taip pat galės teikti ūkininkai, ketinantys pasinaudoti savitarpio pagalbos fondų parama (iki kovo 31 d.), siekiantys gyvūnų draudimo įmokų kompensavimo (iki spalio 30 d.), taip pat konsultavimo paslaugų teikėjai ir

žemės ūkio produktų perdirbėjai (iki gruodžio 30 d.), o nuo sausio 15 d. bus priimamos Europos inovacijų partnerystės (EIP) projektų paraiškos.

Numatytas kvietimas paraiškoms dėl dotacijų investicijoms į žemės ūkio valdas – jos bus priimamos pagal priemonę „Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas“ nuo rugsėjo 1 iki 28 d.

Smulkieji ūkininkai paramos galės kreiptis nuo rugsėjo 1 d. pagal priemonę „Smulkųjų vidu-

minių ūkių plėtra“ (supaprastinta tvarka).

Miškininkai galės kreiptis paramos miškų veisimui ir atkūrimui (kovo 2–balandžio 17 d. ir rugpjūčio 17–rugsėjo 30 d.) ir jaunuolų ugdymui (vasario 2–kovo 31 d.

ir rugsėjo 1–spalio 30 d.).

Nuo vasario paraiškas bus kviečiami teikti ir bitininkai – atskiroms jų veikloms finansuoti paraiškos bus priimamos nuo vasario 2 d. iki kovo 6 d.

NMA fotoinformacija